

О. В. Мишанич

Адріанова-Перетц Варвара Павлівна

АДРІАНОВА-ПЕРЕТЦ Варвара Павлівна (30. 04 (12. 05). 1888, м. Ніжин Черніг. губ., нині обл. – 06. 06. 1972, Ленінград, нині С.-Петербург) – літературознавець, фольклорист, театрознавець. Доктор філологічних наук (1935), член-кореспондент АН УРСР (1926) та АН СРСР (1943). Народилася у сім'ї вчителя, викл. стародавніх мов Ніжин. істор.-філол. інституту. Закін. Вищі жін. курси в Києві (1910), викладала у Жін. гімназії та на Вищих жін. курсах. Від 1907 брала участь у роботі Семінару рос. філології під керівництвом *В. Перетца*. Закін. екстерном Київ. університет (1912), була залишена при каф. рос. літ-ри для підготовки до магістер. звання. 1914 переїхала до С.-Петербурга, викладала в Жін. гімназії та на Вищих пед. курсах. Магістер. дис. «Житие Алексея, человека Божия в древней русской литературе и народной словесности» (Петроград, 1917) удостоєна великої академіч. Ломоносов. премії. Навесні 1917 обрана проф. Вищого пед. інституту. Восени 1917 разом із групою професорів її направили в Самару для організації пед. інституту, перетвореного згодом на університет, до 1921 була його професором. Повернулась у Петроград. До 1923 – проф. Вищого пед. інституту; водночас працювала в Інституті історії мистецтва; від 1923 – у НДІ при Петрогр. університеті; від 1924 – у слов'ян. відділі б-ки академії наук. Зі створенням УАН (1918) почала працювати у Комісії давнього укр. письменства. У 20-х рр. опубл. низку праць про давню укр. літературу в рос. та укр. виданнях. Поновила штатну службу (перервану через хворобу у 1930) від 1934 – у відділі давньорус. літ-ри Інституту рос. літ-ри АН СРСР (у 1947–54 – зав. сектору давньорус. літ-ри). Досліджувала давню укр. та рос. літ-ри, фольклор, давній театр, укр.-рос. літ. зв'язки, сатиру 17–18 ст.; поетику і специфіку літ-ри Київ. Русі, «Слова о полку Ігоревім», «Задонщини», відкрила й опрацювала нові літ. пам'ятки (сатира 17 ст.). Зазнала утисків та переслідувань як дружина й соратниця *В.*

Перетца та через власні суспільно-політ. переконання. Співавт. багатьох колект. праць, серед яких «История русской литературы» (Москва, 1941– 48).

Основні праці

Сцена та костюм в українському театрі 17–18 вв. // Україна. К., 1925. Кн. 3; Данило Корсунський – паломник XVI віку // Зап. істор.-філол. відділу ВУАН. К., 1926. Кн. 9; Полтавські прислів'я в записах 1850-х років // Етногр. вісник. К., 1927. Кн. 3; З діяльності єзуїтів на Україні і Білорусі наприкінці 16 ст. за новими документами // Україна. К., 1927. Кн. 3; Стара українська етимологія слова «горілка» // Ювілей. зб. на пошану академік М. С. Грушевського. Частина істор.-літ. К., 1928; До історії пародії на Україні в 18 віці «Служба пиворізам» 1740 року // Зап. істор.-філол. відділу ВУАН. К., 1928. Кн. 18; Очерки по истории русской сатирической литературы 17–18 вв. Москва; Ленинград, 1937; Очерки поэтического стиля Древней Руси. Москва; Ленинград, 1947; Русская демократическая сатира 17 века. Москва, 1954; 1977; З історії сатирично-гумористичної рукописної української літератури 17–18 ст. // РЛ. 1957. № 4; «Слово о полку Игореве» и «Задонщина» // Слово о полку Игореве – памятник 12 века. Москва; Ленинград, 1962; «Слово о полку Игореве» и памятники русской литературы 11–13 веков. Ленинград, 1968.

Рекомендована література

1. Варвара Павловна Адрианова-Перетц: Мат. к библиографии ученых АН СССР. Москва, 1963.

Бібліографічний опис:

Адрианова-Перетц Варвара Павлівна / О. В. Мишанич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-42690>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).